

СТ А Н О В И Щ Е

за дисертационния труд: АНТИГЕН-ПРЕДСТАВЯЩИ И РЕГУЛАТОРНИ ФУНКЦИИ НА В-ЛИМФОЦИТНИ СУБПОПУЛАЦИИ

представен от Шина Иванова Пашова

от д-р Стефан Радославов Лолов,
професор към секция "Имунобиология на размножаването", ИБИР-БАН

904-10/18.11.15r.

Обекта на дисертацията много точно е дефиниран в **заглавието** на ръкописа и е сред основополагащите проблеми на общата имунология. **Увода** на труд е изключително ясен и конкретен. **Литературният обзор** затвърждава положителното усещане с излагането на основни факти от биологията на В-лимфоцитите в много балансиран обем - наблегнато е само на тези детайли, които касаят обекта на дисертацията. Избегнато е „преписването“ и „изброяването“ на общоизвестни факти, за сметка на смислена интерпретация. Част от важната информация е представена в табличен вид, което несъмнено е трудоемко, но позволява лесна съпоставка на важни литературни данни. Накрая, представена е ролята на В лимфоцитите и в четирите основни клинични типа имунологична реакция, което подсказва, че дисертантката е запозната с много по-голям обем от информация, а цитира само най-значимата.

Обзорът завършва с ясно дефинирана научна хипотеза, чиято проверка е конкретната „**цел**“ на дисертацията. Нямам забележки по набелязаните пет „**задачи**“.

В раздел „**материали и методи**“ и избегнато маниакалното описание на използваните обичайни техники, но вероятно е добре да се цитират публикации, в които прилаганите процедури са детайлно представени.

Използваните методи за определяне на клетъчната жизненост са несъмнено добре подбрани и интересни, а коментара за принципа им е подходящ, но вероятно не за този раздел.

Логиката във формулирането на задачите е спазена и в излагането на **резултатите**. Разделянето на изследваните подтипове В-лимфоцити, много нагледно е представено на фиг. 4 (с несъществен пропуск в надписването на осите). Реалните експерименти започват с проверка на чужди данни и продължават със собствени схеми. Много добро впечатление прави факта, че се набляга не само на резултатите, а на обосновка защо и кога какви контроли са включени. Освен, че се следва поставените задачи, някои „неочаквани“ резултати карат докторантката да проведе допълнителни експерименти, с което отговаря на нововъзникнали хипотези (стр. 66).

В **обсъждането** се повтарят някои факти от обзора, само в необходимия за изграждане на обосновани разсъждения обем. Собствените резултати са коментирани много критично. В крайна сметка е спазена структурата на класически дисертационен труд (въпреки, че обединяването на резултати и обсъждане в общ раздел според мен е по-добро решение).

Заклучението, придружено със схематична рисунка, позиционира конкретните собствени резултати в общата имунологична теория – един несъмнено правилен подход. Нямам забележки към направените **изводи**.

Както експерименталната работа, така и ръкописът са на високо техническо ниво. Текстът е с минимално количество печатни грешки, в

напълно научен стил, без тавтологии и със съвсем допустим обем чуждици – нещо, което много рядко се наблюдава в съвременни дисертации и е още една причина да препоръчам труда като добър пример.

Стилистични забележки:

1. На места изказа добива особено тежка форма – „които различни изследвания срещат в опитите си да обобщят разнопосочните данни за фенотипа и характера на регулаторните В лимфоцити води до скептицизъм към този термин“.
2. Срещат се поетични моменти („В тази картина се очертават няколко бели петна.“, стр. 39) и странни словосъчетание („Издигна се хипотезата“, стр. 66).

Технически забележки:

3. Няма никаква типографска разлика между основния текст и описанието на фигурите (което понякога също преминава към следваща страница) – визуално се сливат, което затруднява прочита;
4. Не е дефиниран BAFF (стр. 9) при първата употреба на съкращението. Същото се отнася за EAE (стр. 28); Bregs (стр. 37), MВIг (стр. 38) и др.
5. Не са дефинирани някои лабораторни шамове като $\mu\text{MT}^{-/-}$ мишки (стр. 38)
6. В научни текстове величините по SI имат строго дефиниран начин за съкращаване на латиница.
7. Уместно е да се дефинират понятията „негативна селекция“ и „позитивна селекция“ (стр. 48).
8. Цитиранията в текста са с цифри, което е общоприето за статии и обзори, но не и за дисертационни трудове и монографии. Вероятно това е и причина, на стр. 80, 82 и 84 да се откриват цитирания по автори, но без година. В „списъка с цитирания“ има дублиране на първите три позиции (стр. 92 и стр. 105), като идеята на поставените „звездички“ остава неясна.

Фактологични забележки:

9. Не съм склонен да поставя знак на равенство между термините сепсис и септичен шок (стр. 37).
10. Докторантката доказва дозависим подтискащ ефект на вътреклетъчни багрила върху пролиферацията на IRA-B клетки (стр. 74). Тя доказва ефект на вътреклетъчните багрила и върху преживяемостта на мишки с модел на LPS-индуциран септичен шок и третиране с модифициран препарат на iVlg (стр. 75). Макар обосновано да се предполага, че последното се посредства чрез ефекта на багрило върху IRA-B клетки, не е изключено да се касае и за друг механизъм.

Заклучение:

При старателен прочит, отправените десет забележки са почти всичко, в което може да се упрекне работата. Подготовката на този „ръкопис“ беше отложена, дълго време след като основните резултати на докторантката ни бяха докладвани. Сега с удоволствие установявам, че дисертацията е изкристализирала в качествено подготвен труд. Дори да се абстрахираме от несъмнените научни резултати, работата като обем, структура и стилистично изпълнение може да служи като пример. Убедено **препоръчвам на Шина Иванова Пашова да се присъди научната степен „доктор“**.

понеделник, 16 ноември 2015 г.

Подпис:

